

Prædiken i Højmark kirke, nytårsmøde 8. januar

712 Vær velkommen

397 Trods længsels smerte

...

125 Mit hjerte altid vanker

108 Lovet være du, Jesus Krist

Denne hellige lektie skrives i femte Mosebog, 6,1-12.

v1 Dette er befalingerne, lovene og retsreglerne, som Herren jeres Gud har pålagt mig at lære jer; dem skal I følge i det land, I skal over og erobre, **v2** for at du skal frygte Herren din Gud og holde alle hans love og befalinger, som jeg i dag giver dig, du og din søn og din sønnesøn, så længe du lever, så at du må få et langt liv.

v3 Så hør dem da, Israel, og følg dem omhyggeligt, for at det må gå dig godt, og I må blive meget talrige, sådan som Herren, dine fædres Gud, har lovet dig, i et land, der flyder med mælk og honning.

v4 Hør, Israel! Herren vor Gud, Herren er én. **v5** Derfor skal du elske Herren din Gud af hele dit hjerte og af hele din sjæl og af hele din styrke. **v6** Disse ord, som jeg i dag befaler dig, skal ligge dig på sinde, **v7** og du skal gentage dem for dine sønner; du skal fremsige dem, både når du er hjemme, og når du er ude, når du går i seng, og når du står op. **v8** Du skal binde dem om din hånd som et tegn, de skal sidde på din pande som et mærke, **v9** og du skal skrive dem på dørstolperne i dit hjem og i dine porte. **v10** Herren din Gud vil føre dig ind i det land, som han lovede dine fædre Abraham, Isak og Jakob at give dig, et land med store og smukke byer, du ikke selv har bygget, **v11** med huse, der er fulde af alt godt, du ikke selv har samlet, med udhuggede cisterner, du ikke selv har hugget ud, med vingårde og olivenlunde, du ikke selv har plantet. Når du så har spist dig mæt, **v12** skal du tage dig i agt, at du ikke glemmer Herren, som førte dig ud af Egypten, af trællehuset. **v13** Du skal frygte Herren din Gud, ham skal du tjene, og ved hans navn skal du sværge.

Dette hellige evangelium skriver evangelisten Lukas

v15 Og da englene havde forladt dem og var vendt tilbage til himlen, sagde hyrderne til hinanden: »Lad os gå ind til Betlehem og se det, som er sket, og som Herren har forkyndt os.« *v16* De skyndte sig derhen og fandt Maria og Josef sammen med barnet, som lå i krybben. *v17* Da de havde set det, fortalte de, hvad der var blevet sagt til dem om dette barn, *v18* og alle, der hørte det, undrede sig over, hvad hyrderne fortalte dem; *v19* men Maria gemte alle disse ord i sit hjerte og grundede over dem. *v20* Så vendte hyrderne tilbage og priste og lovede Gud for alt, hvad de havde hørt og set, sådan som det var blevet sagt til dem. *v21* Da otte dage var gået, og han skulle omskæres, fik han navnet Jesus, som han var blevet kaldt af englen, før han blev undfanget i moders liv. *v22* Da deres renselsedage i henhold til Moseloven var gået, tog de ham med op til Jerusalem for at bære ham frem for Herren.

Julen er ovre, pynten samlet sammen og lagt i kasser igen og sat op på loftet eller ud i skunken. Vi har danset om træet, sunget julesalmer, og hyrderne på marken har været i Betlehem, set barnet og fortalt, hvad englen havde sagt til dem. Vismændene fra Østerland fandt også til Betlehem, og de har givet barnet deres medbragte gaver, guld, røgelsen og myrraen, og de er nu vendt hjemad, på vej tilbage til deres hjemland. Maria og Josef har også fået pakket deres få medbragte ting med sig, og de har ifølge Lukasevangeliets skildring, i de vers vi lige har hørt, givet deres dreng navn og ladet ham omskære.

Maria, Josef og barnet ligesom vi forsvinder nu igen ind i dagligdagen. Højtid er blevet til hverdag. Vi kan så spørge os selv, hvad er det egentlig, vi bærer med fra denne højtid, vi lige har fejret? Er pynten nu gået af julen så er der stadigvæk noget, vi tager os med fra julens mysterium – med os ud i dagligdagen, i det liv vi deler med hinanden? Et lys, som stadig brænder midt i vintermørke dage.

Tror du på jomfru fødsel og opstandelse?

I denne jul var det Jyllandsposten, som formåede at sætte kirke og kristendom til debat. Ikke at de udfoldede julens betydning og hvad, det egentlig er, vi har fejret i denne højtid. Ikke et ord om, hvordan julen farver farver vores verden og livssyn.

Nej, avisen var først og fremmest optaget af præsternes tro, om hvorvidt præster konkret tror på det enkelte led i trosbekendelsen. Tror du på opstandelsen? Tror du på jomfrufødslen? osv.

Nu bygger folkekirken gud ske lov og tak ikke på vi præsters private tro, men det er vigtigt, at præsten redeligt forkynder evangeliet, det glædelige budskab.

Den enkelte præst må på troværdig måde søge i sin prædiken at udlægge julens og påskens mysterium. Det er vedkommende forpligtet på. Her er der ikke plads til nødløgne. Her skal der derimod tages livtag med evangeliet og bekendelsens storladne formuleringer.

I og for sig er det er opgave for os alle, hver en døbt, at udfolde den kristne tro, vi står i. Hvad betyder det, at Guds søn blev født julenat, døde på korset langfredag og opstod påskemorgen? Hvad vil det sige, når vi bekender, vi tror på det evige liv?

Disse mysterier, som alle grunder sig på Guds kærlighed og nåde, kan vi aldrig gribe fuldt og helt, men vi kan tale om dem og udlægge dem for hinanden, så vi deraf får mod og styrke til at leve vores liv med hinanden.

At besvare et spørgeskema, hvor man skal krydse af på troesbekendelsens enkelte led, er i så henseende uden værdi, - en ganske uopbyggelig leg – som kun giver anledning en måling og vejning af den enkelte præsts tro.

Sådanne spørgeskemaer ligger nok i god forlængelse af nutidens måde at opsamle viden og kortlægge verden på, men de bygger også indirekte på fundamentalismens entydige verdensbillede. Som man spørger, får man nemlig svar, og spørger man entydigt og simpelt, får man også simple og enkle svar.

Troen bekender vi sammen ved gudstjenesten – og det gør vi sammen søndag efter søndag – og når vi sagt den sammen, sunget den sammen eller besvaret den med salmeverset Lad verden ej, så synger vi endnu en salme og hører en prædiken. Troen er altid forbundet med en udlægning i ord, i salmer, i prædiken og i bøn.

Evangeliet, det skal forkyndes rent og purt, siger vi – ja, men som en gammel dansk digter sprogligt tydeliggør, så er rent og purt forbundet med ordparret friskt og grønt. Med andre ord: At præsten skal forkynde rent og purt betyder, at hun skal forkynde friskt og grønt. Dvs. man tage livtag med evangeliet og søge at forklare og forkynde kristentroen ind i sin tid, så vores forundring vækkes over Guds kærlighed og nåde.

Tag f.eks. spørgsmålet om jomfrufødslen. Jeg tror og bekender glad og gerne, at Jesus blev undfanget ved Helligånden, født af jomfru Maria. Dvs. bekender at Maria var jomfru.

Det vigtige i denne bekendelse er imidlertid ikke, at jeg søger at bevise, hvordan Maria nu kunne være jomfru eller som man gjorde det i den tidlige kirke, at man i en af de apokryfe beretninger lod to jordmødre undersøge

Maria, og de godtgjorde, at hun var jomfru, Sådan at søge empirisk bevis for hendes jomfruelighed er efter min opfattelse fuldstændig ligegyldig i forhold til den betydning det har at vi bekender, at Jesus blev født af jomfru Maria. For hvad betyder det? Jesu fødsel af jomfru Maria understreger det under, hans fødsel er og hvordan Gud i ham tydeliggør, at alt er muligt for ham. I Lukasevangeliets fortælling om Jesu fødsel hører vi parallelt om henholdsvis fødslen af Johannes Døberen og Jesus. Den første blev født af en gammel kone, den anden af en jomfru. Begge dele helt usandsynligt, uden om naturens normale gang blandt os mennesker, men netop fordi det er Gud som melder nyt i verden, som i Jesus bliver menneske, så kan alt netop ske. Underet ske.

Maria som eksempel/eksemplarisk

Tilbage til mit indledende spørgsmål: Hvad er så opgaven nu efter julen? Måske skal vi se til Maria, Jesu mor, og hente inspiration fra den måde, hun tog juleevangeliet til sig på. De oplevelser, hun har gjort sig julenat og bistået af det, som hyrderne fortæller hende, gør, at hun med Lukas ord: gemte disse ord i sit hjerte og grundede over dem.

At gemme julens ord i sit hjerte er at tage julens under og mysterium til hjertet, lade dem være en levende del af sit liv, ikke at skjule dem bort, ikke at tie om dem, men se det, der skete julenat, som noget, der er en levende del af min tilværelse. Og her er både plads til følelse og intellekt, for hvad Maria tog til hjertet var jo såvel det, hun selv havde sanset og erfaret på sin egen krop som det hun hørte hyrderne sige, fortælle om englens ord til den om, at der julenat er født en frelser i Davids by, som er Kristus, Herren.

Og hvordan gør man så det, tager det til hjertet? Det gør vi ved som Maria at grunde over det. Det at grunde over noget er et herligt ord. det gør vi alt for lidt i vores tid. Det er godt at grunde over julens og for den sags skyld også påskens under.

Grunde over, det græske "symballon", betyder egentlige "fortolke", "kaste sammen". Ind i mellem kan man så få den opfattelse af nogle tror, at det at grunde over noget, sådan fortolke det, er udtryk for en relativisme og deraf, at alt så skulle være ligegyldigt, men det passer jo ikke. For vi taler jo ikke ud i det blå, grunder over ingenting. Maria talte ud fra de konkrete oplevelser hun havde haft og de ord, hun havde hørt. Her julens begivenheder og profeternes og englens ord. Og vi har også været der, lige fejret jul, danset om juletræ og sunget julesalmer.

Så lad os trække Maria frem her i det nye år og lad os inspirere af hende, som hende grunde over evangeliet.

Reformatoren Luther, som ganske vist gjorde op med Mariadyrkelse og helgendyrkelse, havde om nogen sans for Marias betydning i så henseende. Da han sad i fangenskab på Wartburg i 1521 færdiggjorde han sin fortolkning af Marias lovsang, som er at finde tidligere i Lukas evangeliet, i Lukasevangeliets kapitel 1, og han gør det tydeligt og klart i sin udlægning, hvordan Maria blev udvalgt ikke efter fortjeneste, men i egenskab af at være en ganske almindelig kvinde. ”Maria var i hans øjne den bibelske urskikkelse i den protestantiske fortælling om nåden.” (Heinz Schilling, 242). Den Guds nåde, som Gud møder verden med julenat, og den nåde, som rækkes ud imod hver eneste af os.

Tag julen med ind i de kommende dage, tag den til hjertet og grund over den som Maria. Som vi nu skal synge om det i julesalmen *Mit hjerte altid vanker*: lad mit hjerte fortsat opholde sig i Jesu føderum og vis mig, Gud, hvordan min længsel der har hjemme.

I Jesu navn.

Amen